

Dwalen door de geschiedenis

Deze zomer bundelt het Rijksmuseum van Oudheden twaalf tentoonstellingen tot één ontdekkingstocht. Geschiedenis komt dichtbij, terwijl mythe, wetenschap en hedendaagse kunst voortdurend in elkaar overlopen.

TEKST: ROBIN BOSCH

In het Rijksmuseum van Oudheden opent deze zomer een bijzonder project dat bezoekers uitnodigt om door het Leidse museum te dwalen. Onder de titel *Galleria* brengt het project twaalf tentoonstellingen samen onder één dak: van Egyptische tempelfragmenten en antieke kapsels tot hedendaagse kunst en persoonlijke herinneringen.

In de tentoonstellingen vind je verhalen die het verleden op een directe manier tastbaar maken. In *Herinneringen aan Palmyra* vertellen Syrische archeologen over hun band met de antieke stad, die de afgelopen jaren zwaar werd getroffen door oorlog en verwoesting. Hun verhalen worden gecombineerd met drie werken van kunstenaar Gertie Bierenbroodspot, die de grootsheid en kwetsbaarheid van de ruïnes verbeelden. Het is een tentoonstelling waarin wetenschap en emotie dicht bij elkaar komen en duidelijk wordt hoe sterk erfgoed is verbonden met identiteit en herinnering.

Mysterieus tempelcomplex

Een heel andere invalshoek biedt *Het labirint*, dat draait om het tempelcomplex van Amenemhat III. Dit immense bouwwerk was in de oudheid al een bezienswaardigheid en bleef eeuwenlang tot de verbeelding spreken. Omdat er weinig van is overgebleven, zijn historici en kunstenaars steeds opnieuw aan de slag gegaan met reconstructies. De tentoonstelling laat zien

hoe een bijna verdwenen plek een blijvende invloed heeft gehad op onze voorstelling van de oudheid. Verleden en heden lopen tijdens *Galleria* voortdurend door elkaar. Tussen al die werelden springt *Odysseus en de verdrinkenen en geredden* van de Italiaans-Nederlandse kunstenaar Elisa Pesapane er nadrukkelijk uit. Deze tentoonstelling vormt een van de grotere onderdelen van *Galleria* en laat goed zien wat het museum wil bereiken: een plek waar geschiedenis, kunst en verbeelding elkaar ontmoeten. Het bestaat uit een meterslange, ruimtevullende compositie waarin monumentale tekeningen, literatuur en objecten uit de Etruskische museumcollectie samenkomen. Pesapane verweeft haar beeldtaal met historische voorwerpen tot een decor waarin verschillende tijden en verhalen naast elkaar bestaan.

Zoekende reiziger

Pesapane koos Odysseus als uitgangspunt, een van de bekendste figuren uit de Griekse mythologie. Niet als held uit een oud verhaal, maar als symbool voor de reiziger die steeds opnieuw op zoek gaat naar betekenis en richting. In Pesapanes versie krijgt Odysseus een jong gezicht. Samen met zijn broer en een bonte bemanning trekt hij de wereld in, op zoek naar wat zij 'de verloren mensheid' noemt. Onderweg duiken er figuren op die we kennen uit de mythologie: cyclopen, zeemeerminnen, centauren en andere wezens die de grens tussen fantasie en werkelijkheid oprekken. Pesapanes tekeningen zijn krachtig en verhalend, vol beweging en detail. Zelf noemt ze haar werk: 'tragikomedies geschreven met beelden in plaats van woorden'. Dat is goed te begrijpen. Onder de oppervlakte schuilen steeds nieuwe verhalen over hoop, verlies, verwachting en menselijkheid. Binnen het grotere geheel van *Galleria* laat Pesapane zien hoe een eeuwenoude mythe kan doorwerken in hedendaagse kunst. Niet als illustratie van het verleden, maar als een manier om na te denken over wie we zijn en waar we naartoe gaan.

Galleria

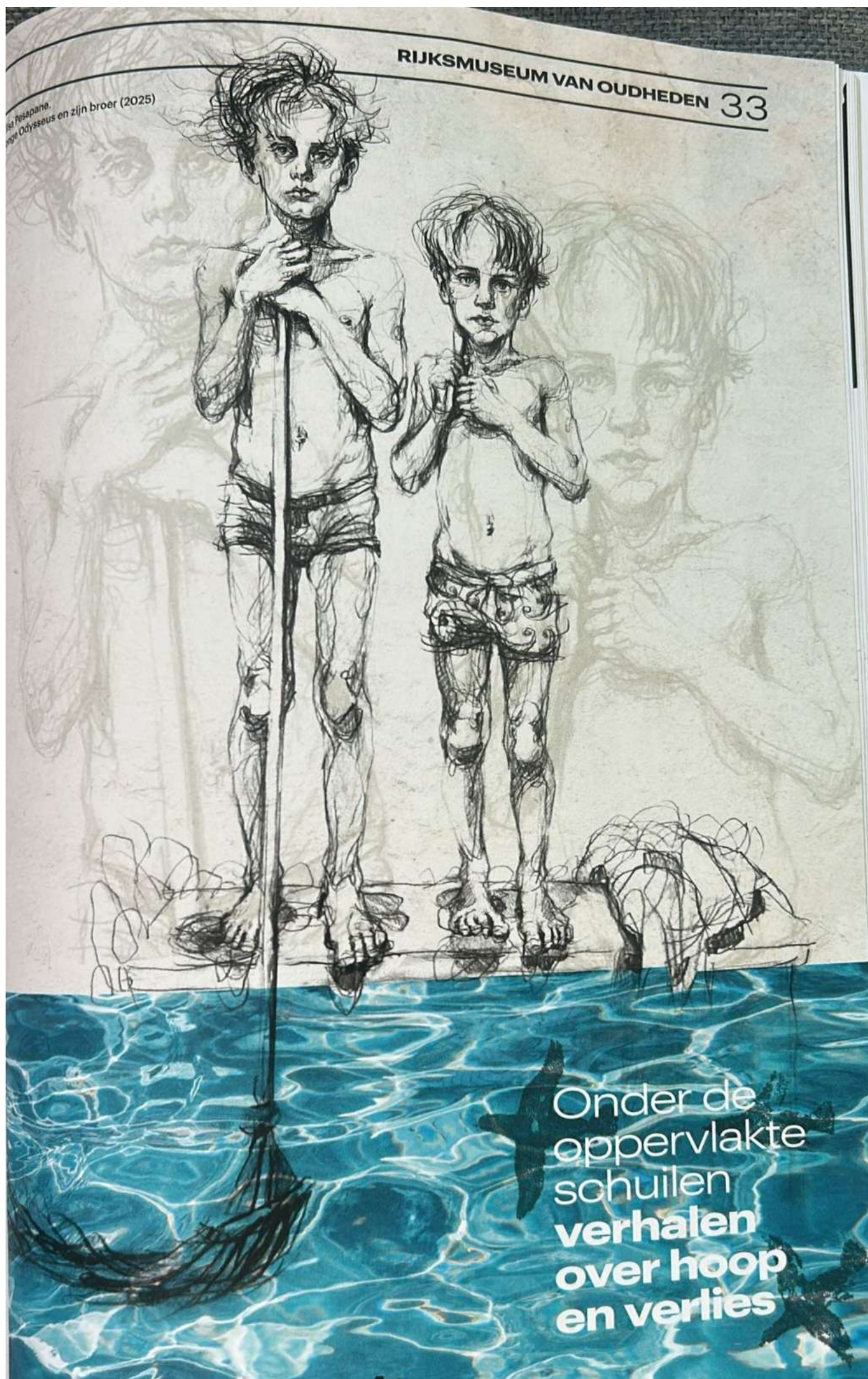
is van 11 juni t/m 1 november 2026 in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden te zien.

Fragment labirint
(ca. 1818-1773 v. Chr.)

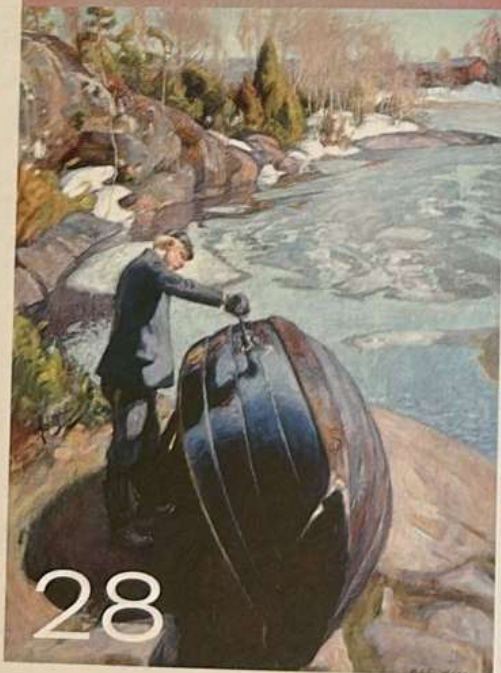
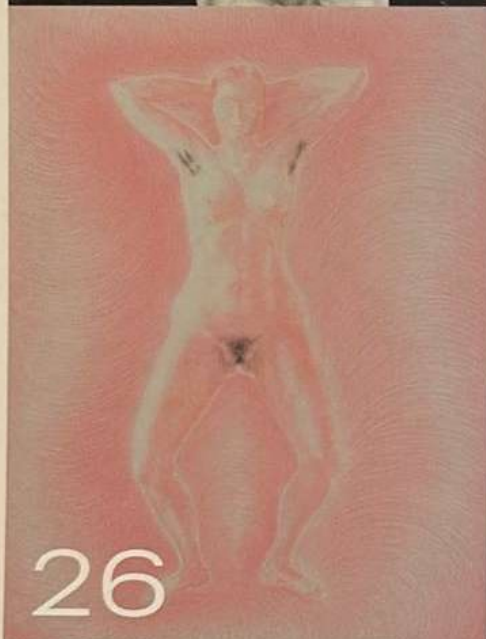
MUZE

van Pissapane,
Odyseus en zijn broer (2025)

Onder de
oppervlakte
schuilen
verhalen
over hoop
en verlies

4
**Ligt de toekomst
achter ons?**

Muze van Morgen Noa Zuidervaat
vertaalt pittige denkstukken
naar beeld

8
Lachen met een les
De diepere laag
van schilder Jan Steen

12
Sicilië in zwart-wit
Fotograaf Letizia Battaglia
legde geweld, ellende
en schoonheid vast

14
**Keetje Mans is
onverschrokken zichzelf**
'Je kunt mij en mijn werk zien
als een cocktail'

17
Tussen Kunst en Kitsch
Een landkaart uit de tijd
van Willem Barentsz

18
Rusteloze kosmopoliet
Schilder Isaac Israëls zag
heel Europa als zijn atelier

20
**Vijftig jaar
Italiaans realisme**
Raadselachtige portretten,
pleinen en interieurs

24
**Niet in de schaduw
van Picasso**
Françoise Gilot inspireerde
Picasso, en vice versa

26
Ongepolijst naakt
In Museum Arnhem staat het
menselijk lichaam centraal

28
De sneeuwschilder
Pekka Halonen schilderde
de ongerepte Finse natuur

31
**De macht
van het boek**
Boekverbrandingen en censuur
zijn van alle tijden

32
**Wetenschap,
mythes en
hedendaagse kunst**
Twaalf tentoonstellingen,
één ontdekkingsstocht

34
**Verhalen van
Nederland**
Glorieuze zeevaarders
in De Rijp

36
**Verkocht, verstopt
of begraven?**
Het lot van
geroofde kunstwerken

40
**Grenzeloze
vriendschap**
De zielsverwantschap van
Leo Gestel en Gustave De Smet

42
**Rust en ruimte
in stijl**
Kho Liang le maakte tijdloze
interieurontwerpen

45
Column
Heske ten Cate

46
**Aandacht
voor de kust**
Een tentoonstelling
over mens en natuur

49
**Meer ontdekken
bij AVROTROS**
En aanbiedingen
speciaal voor leden

51
Puzzel en colofon

MUZE

Meer kijk op kunst. Speciaal voor kunstleden van AVROTROS

Spiraal van oneindigheid

AVROTROS